

Länstyrelsen
Värmland

Naturvård

BESLUT

Datum
2020-03-23

Sida
1 (7)
Referens
511-522-2012

BILDANDE AV NATURRESERVATET BRÄNNÅSEN, TORSBY KOMMUN

Beslut

Områdesskydd

Länstyrelsen förklarar markerat område som naturreservat, se bilaga 1. Beslutet meddelas med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda markområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn är Naturreservatet Brännåsen.

Detta beslut gäller de delar av Brännåsenområdet där markåtkomsten är klar, se beslutskarta bilaga 1. Arbetet med att ge kvarvarande utpekade marker ett långsiktig skydd kommer att fortgå.

Föreskrifter

Länstyrelsen beslutar om nedanstående föreskrifter för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. avverka eller på annat sätt skada träd och buskar samt ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. utföra mekanisk markbearbetning,
3. tippa eller anordna upplag,
4. anlägga ledning,
5. utföra markavvattnande åtgärd,
6. rensa befintliga diken,
7. uppföra byggnad, annan anläggning eller anordning,
8. bygga om eller ändra befintlig byggnad, annan anläggning eller anordning,
9. använda kalk, gödsel, växtnäringsämnen eller bekämpningsmedel,

10. framföra motordrivet fordon,
11. bedriva vattenverksamhet,

Utan tillstånd från länsstyrelsen är det också förbjudet att

12. inplantera djur och växter,
13. utföra viltvårdsåtgärder eller anlägga åtelplats,
14. utföra biotop- eller fiskevårdande åtgärder,
15. anlägga led.

Undantag

A-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A-föreskrifterna gäller inte vid normalt underhåll och nyttjande av befintlig bilväg.

A-föreskrifterna gäller inte normalt underhåll av spång/bro som har markerats på karta, se bilaga 2.

A-föreskrifterna gäller inte normalt underhåll av befintlig stig, vandringsled och skoterled som markerats på karta, se bilaga 2.

A1. gäller inte inom de områden runt stugor som markerats som föreskriftsområde på karta, se bilaga 2.

A1. gäller inte kvistning eller röjning av sly upp till sju cm diameter i marknivå för underhåll av jaktpass.

A 9. gäller inte kalkning som ingår i biologisk återställning av sjöar och vattendrag enligt regional åtgärdsplan i Värmlands län,

A 10. gäller inte terrängskoter eller motorredskap som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området enligt terrängkörningsförordningen (1978:594 1§), i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation inte uppkommer. Skada definieras här som bestående längre än en växtsäsong.

A 10. gäller inte körning med snöskoter på led som är märkt med röda ledkryss och som är markerad på karta i bilaga 2.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla följande inom de områden som är markerade i bilaga 3 (om inte annat anges i punkten)

1. röjning och utmärkning av reservatets yttergränser,
2. naturvårdsbränning inklusive erforderliga säkerhetsåtgärder inom hela reservatet med undantag för område som markerats på kartan i bilaga 3,
3. uppsättande av informationstavlor,

4. utmärkning och underhåll av vandringsled,
5. igenläggning av diken inom hela reservatet,
6. avverkning, gallring och röjning i samband med pluggning/igenläggning av diken inom hela reservatet,
7. stängsling av skogsmark inom hela reservatet,
8. åtgärder i syfte att motverka skador som orsakas av invasiva arter inom hela reservatet,
9. undersökningar av mark, vegetation och organismer i miljöövervaknings- och uppföljningssyfte inom hela reservatet.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. fälla eller på annat sätt skada levande och döda träd eller buskar, stående eller omkullfallna,
2. samla in ryggradslösa djur, mossor, lavar och vedsvampar,
3. framföra motordrivet fordon,
4. tippa eller anordna upplag,
5. gräva eller dra upp kärleväxter,
6. skada, omlagra eller bortföra berg, jord eller sten,
7. sätta upp skylt, plakat, affisch eller liknande anordning.

Utan länsstyrelsen tillstånd är det också förbjudet att

8. genomföra organiserad tävlings- eller friluftsvksamhet.

Undantag

C-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

C 3. gäller inte på befintlig bilväg.

C 3. gäller inte körning med snöskoter på led som är märkt med röda ledkryss och som är markerad på karta i bilaga 2.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, se bilaga 4. Beslutet meddelas med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Förvaltare av naturreservatet

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet.

Skälen för beslutet

Beskrivning av området och redogörelse för bakgrunden i ärendet

Brännåsen ligger nordost om Stöllet i Norra Ny socken, Torsby kommun. Området gränsar i öster till det stora naturreservatet Åskakskölen och i landskapet runt omkring finns flera befintliga naturreservat samt områden som är planerade att bli naturreservat.

Naturreservatet Brännåsen består av en skogs- och myrmosaik samt vatten i form av sjöar, tjärnar och vattendrag. Landskapet är flackt och myrmosaikens sätter en tydlig prägel på området. Skogen i området utgörs i huvudsak av naturskogsartad gammal tallskog. Brännåsens stora areal med sammanhängande äldre tall är en viktig kvalitet i sig, och detta landskap har som få andra värmländska tallnaturskogar en intern dynamik och kontinuitet av tallved.

Den äldsta skogen är omkring 200-250 år men vissa tallar är omkring 300 år. De plattkroniga gammeltallarnas krumma hängande grenar och pansarbark är be vuxna med garnlav som kan betraktas som en karaktärsart för området. Markerna är magra och består i stora delar av storblockig morän. Området är starkt präglad av skogsbränder som gett fina gamla tallågor och brandstubbar. Somliga träd har brandskadats flera gånger och det finns många levande tallar med brandljud.

Brännåsen är hemvist för många ovanliga och rödlistade skalbaggar, bland annat raggbock som lever i grova, ofta solbelysta, tallågor. Raggbocken har i Norra Ny socken ett av landets starkaste fästen. Orsaken till det är framförallt socknens ovanligt höga täthet av skogar med gamla eller mycket gamla tallar. Brännåsen har en variationsrik miljö och i blötare partier blir inslaget av senvuxen gran mer påtagligt men även här hittar man spår efter gamla bränder i form av brandstubbar. Områdets fuktigare miljöer i kombination med senvuxna träd ger goda förutsättningar för kryptogamer. Det finns en del restskogor som påverkats hårt av plockhuggning men flera av de träd som står kvar är mycket gamla.

I området finns ett flertal värdefulla och opåverkade våtmarker. En del av Sundåsmynnen, som är upptagen i länets myrskyddsplan, ingår i reservatet. Våtmarkerna i området består främst av mossar av nordlig typ, tallklädda mossar och topogena kärr. Här finns även vatten i form av Västra Grysjön och den norra delen av Östra Grysjön, några småtjärnar samt större o mindre bäckar.

Brännåsen utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt naturskogs- och våtmarksområde som hyser en stor mångfald av växt- och djurarter som är knutna till dessa miljöer.

De prioriterade bevarandevärdena är följande:

- brandpräglade skogar och skogar präglade av intern dynamik
- öppna våtmarker, ostörd hydrologi
- gamla träd, grova lågor, senvuxna träd, bränd ved, död ved
- Ovanliga skalbaggar/insektsfauna

Reservatsbildningen initierades då områdets naturvärden uppmärksammandes i samband med utredning av det intilliggande naturreservatet Åskakskölen. Sundåsmynnen är upptagen i länets myrskyddsplan.

Området skyddas i etapper och detta beslut omfattar de delar av Brännåsenområdet där markåtkomsten är klar. Arbetet med att ge kvarvarande utpekade marker ett långsiktig skydd kommer att fortgå.

Inkomna remissvar och Länsstyrelsens bemötande

Femtåvägarnas samfällighetsförening har framfört att man vill att Länsstyrelsen klargör i vilken utsträckning Länsstyrelsen kommer att ta del i kostnaden för underhållet i vägen. Länsstyrelsen har hanterat frågan vid kontakt med företrädare för samfällighetsföreningen.

Skogsstyrelsen har inget att erinra.

Torsby kommun framför att skolor och byalag/föreningar bör få fri tillgång eller enklare tillträde till att nyttja reservatet i sin verksamhet. Länsstyrelsen gör bedömningen att ett tillåtande av undervisningsverksamhet inte inverkar negativt på möjligheten att tillgodose syftet med naturreservatet och begränsar därför tillståndskravet till att enbart gälla organiserad tävlings- eller friluftsverksamhet.

Syftet med reservatet

För att länsstyrelsen ska få förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat måste vissa förutsättningar vara uppfyllda. Antingen ska syftet vara att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet, eller så får det ske för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla natur- eller livsmiljöer för skyddsvärda arter (7 kap. 4 § miljöbalken).

Naturreservatet Brännåsen bildas i syfte att bevara och utveckla ett område med värdefulla naturskogar och våtmarker. Områdets naturskogar och andra ingående naturtyper, samt dess orörda karaktär, ska bevaras. Områdets hydrologi ska vara opåverkad av negativa ingrepp. Naturmiljöer som utsatts för negativ påverkan ska restaureras. I syftet ingår även att tillgodose behovet av områden för friluftslivet och gynna besökarnas upplevelser av områdets naturvärden.

Syftet ska uppnås genom att skog och våtmarker tillåts att utvecklas fritt genom intern dynamik med undantag för delar där restaureringsåtgärder i form av naturvårdsbränning eller igenläggning av diken är lämpliga.

Återställningsåtgärder som igenläggning av diken i skogsmark utförs för att återskapa sumpskog samt öka mängden död ved och lövträd. Våtmarkernas hydrologi återställs genom igenläggning av diken. Exploatering och arbetsföretag i området förhindras och den naturliga hydrologin skyddas från negativ påverkan. Vissa åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen om föreskrifter. Stödet för att utfärda föreskrifter finns i 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken när det gäller de s.k. A-föreskrifter och i 6 § samma kapitel för de s.k. B-föreskrifterna. Att länsstyrelsen kan besluta om s.k. C-föreskrifter regleras i 7 kap. 30 § miljöbalken jämförd med 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

A-föreskrifterna reglerar de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

B-föreskrifterna reglerar de intrång som ägare och innehavare av särskild rätt måste tåla för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

C-föreskrifterna reglerar rätten att färdas och vistas inom naturreservatet liksom ordningen i övrigt. Denna typ av ordningsföreskrifter får utfärdas om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Beslutade C-föreskrifter gäller omedelbart, även om de överklagas.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön.

Samlad bedömning

De grundläggande förutsättningarna för att förklara området som naturreservat är uppfyllda. Reservatsbildningen är förenlig med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna och med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Det finns ingen kommunal detaljplan med områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen som berör området. Inskränkningar i enskilds rätt att använda mark eller vatten går inte längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Reservatet ska därför inrättas och de föreskrifter som framgår av beslutet ska gälla.

Länsstyrelsen gör bedömningen att detta är ett mycket skyddsvärt område och att beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen "Levande skogar", "Myllrande våtmarker", "Levande sjöar och vattendrag", "Grundvatten av god kvalitet" samt "Ett rikt växt-och djurliv". Områdets bevarandevärden påverkas negativt av olika typer av exploatering som skogsbruk, dikning, torvtäkt och dylikt. Att skydda området mot den typen av exploatering bidrar till att ge både arter och naturtyper en större möjlighet till långsiktig förekomst i regionen.

Upplysningar

Beslutet kungörs i Värmlands läns författningssamling samt i ortstidning.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifterna i detta beslut om det finns särskilda skäl och är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas om det som sägs där strider mot föreskrifter för naturreservatet.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan mot staten hos mark- och miljödomstolen inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om så inte sker går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 5.

Landshövding Georg Andrén har fattat beslut i detta ärende. Naturvårdshandläggare Helena Malmestrand har varit föredragande. I den slutliga handläggningen medverkade också länsråd Johan Blom, verksamhetschef Torben Ericson, enhetschef Linda Sundström och länsjurist Ulrika Forsman.

Bilagor till beslutet:

1. Beslutslista
2. Föreskriftslista- undantag från föreskrifter
3. Föreskriftslista – B-föreskrifter
4. Skötselplan
5. Hur man överklagar